Tuzemským soudům nepřísluší, aby jednaly o žalobách na cizozemský stát, leda že by tento výslovně tuzemské soudní pravomoci dobrovolně se podrobil, nebo že jednalo by se o právní vztahy k tuzemským nemovitostem, tudíž k součástem zdejšího státního území.)*

Automobilem francouzské misse v Praze přejet byl syn žalobkyně a zemřel. Žalobkyně v žalobě podané u zemského soudu v Praze proti republice francouzské na náhradu škody navrhla, aby žaloba doručena byla do rukou vyslance žalované republiky v Praze C. S. První soud žalobu odmítnul, poněvadž tu jde o cizí suverenní stát, který nepodléhá právomoci státu jiného.

Vrchní zemský soud v Praze usnesení to zrušil a uložil soudu procesnímu, aby o žalobě, nepřihlížeje k odmítacímu důvodu, po zákonu dále jednal. —

O d ů v o d n ě n í: Žalobkyně opírá žalobní návrh o soukromoprávní titul na základě zákona o ručení z provozování silostrojů ze dne 9. srpna 1908 č. 162 ř. z. — Nejde tedy o nárok, který by byl vzniknul z výkonu státní moci. V takovém případu však podléhá i cizí stát, jakožto soukromoprávně povinný, tuzemské soudní pravomoci i soudní příslušnosti, pakli, jak žalobkyně tvrdí, je tu tuzemská příslušnost dle jur. normy, pokud se týče dle zákona ze dne 9. srpna 1908 č. 162 ř. z.

Výslovného zákonného ustanovení, podle kterého žaloby proti cizozemskému státu by nepodléhaly tuzemské soudní moci, není a nelze to ani dovozovati z čl. IX. uvoz. zák. k jur. normě. Ustanovení to vyslovuje zásadu, že lze meze tuzemské pravomoci smlouvami státními a mezinárodními zásadami rozšiřovati a mluví-li se tedy v odst. 1. tohoto zákonného ustanovení o mezinárodních zásadách, jest rozuměti jimi jen zásady takové, kterými se rozšiřuje tuzemská soudní moc. Pro spor, o který jde není tudíž pořad práva vyloučen.

Následkem tohoto rozhodnutí ustanovil soud první stolice první rok a když k němu za žalovanou nikdo se nedostavil, vynesl k návrhu zástupce žalobkyně rozsudek pro zmeškání. — Přijetí rozsudku toho francouzský vyslanec odepřel, poněvadž adresát je osoba exteritoriální, jíž soud nemůže poštou dodávati své výměry. — K návrhu zástupce žalobkyně ustanovil soud procesní dle § 119 odst. 2. c. ř. s. opatrovníka žalované k přijetí rozsudku a jemu pak rozsudek doručil.

---

*) Srov. Právník, 1920, str. 95 a 96.

Nejvyšší soud rozsudek pro zmeškání a řízení jemu předcházející zrušil a žalobu odmítnul. —

Důvody: Vykonávajíce pravomoc ve věcech sporných, osvědčují soudové práva justiční svrchovanosti státu, jímž jsou zřízeny. Jen důsledkem a z moci této státní svrchovanosti přísluší jim právo, by žádali na stranách procesuální poslušnost a vyslovili proti ním zákonné následky procesuální neposlušnosti a jen pro tuto státní svrchovanost jsou strany povinny, aby pravoplatný soudní nález uznaly za konečné a nezvratitelné vypořádání a určení sporných poměrů a podrobily se vykonatelnosti soudních nálezů. Z toho plyne, že tam, kam nesahá svrchovanost tuzemského státu, není místa pro výkon tuzemské pravomoci soudní. Tak tomu jest, pokud jde o výkon tuzemské soudní pravomoci proti cizímu státu. Jestiť i tento nositelem státní svrchovanosti. Tato jest téže jakosti a síly jako svrchovanost státu tuzemského a vylučuje tudíž vzájemný poměr nadřízenosti a podřízenosti vůbec a tudíž i poměr procesuální nadřízenosti a podřízenosti. Bez této není však výkon soudní pravomoci vůbec myslitelný. Nepřísluší tudíž tuzemským soudům, aby jednaly o žalobách na cizozemský stát, leda že by tento výslovně tuzemské pravomoci dobrovolně se podrobil, nebo že jednalo by se o právní vztahy k tuzemským nemovitostem, tudíž k součástem zdejšího státního území. Ježto ani tohoto ani jiného vyjimečného případu zde není, je žaloba vyňata z tuzemské soudní pravomoci a náleželo první stolici, aby se zachovala dle poukazu § 42 j. n., a když tak se nestalo, bylo na odvolacím soudu, aby postupoval dle §§ 447 č. 6 a 478 I. c. ř. s. Na tom ničeho není s to změniti okolnost, že usnesením rekursního soudu ze dne 29. prosince 1919, kterým usnesení prvního soudu, odmítající žalobu pro nepřípustnost pořadu práva, bylo zrušeno, o témže důvodu zmatečnosti již rozhodnuto bylo. Rozhodnutí to není po rozumu § 42 III j. n. pro nejvyšší soud závazné, poněvadž dosud nenabylo formální právní moci. Doručení poštou vyslanci republiky francouzské příčilo se předpisům § 119 c. ř. s. Tato nezákonnost je porušením předpisů, jež dotýkají se styků mezinárodních a jsou proto rázu donucovacího. Nelze tudíž uznati doručení za provedené a dovozovati z něho zákonné důsledky.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 19. října 1920 čj. RI 863-20-1.

Schin.